

VLERËSIMI DHE TRAJTIMI I ÇRREGULLIMEVE TË PERSONALITETIT TEK PACIENTËT NË KUSHTET E PRIVIMIT TË LIRISË

"Nga afer askush nuk është normal"

FATBARDHA MYSLIMAJ, ANDIA MEKSI*

Summary

ASSESSMENT AND MANAGEMENT OF PERSONALITY DISORDERS IN PRISON SETTINGS

"If you look a little bit closer you will see that nobody is NORMAL"

Patients with personality disorder are common and mostly found in prison settings: caring for them can be difficult and frustrating. The isolation tends to deteriorate the symptoms that these patients present. The characteristics of these patients' personalities tend to elicit strong feelings in psychiatrists and psychologists, lead to development of problematic psychotherapist – patient relationship and complicate the task in medical treating and the psychotherapeutic approach of psychiatric disorder. These chronic inflexible styles of perceiving oneself and interacting with others vary widely in presentation. In DSM-4-R (Diagnostic Manual of Mental Disorder), these styles are categorized into three clusters, based on their prominent characteristics: Cluster A, the odd or eccentric (paranoid, schizoid, schizotypal); Cluster B, the dramatic, emotional, and erratic (antisocial, borderline, histrionic, narcissistic) and Cluster C, the anxious or fearful (avoidant, dependent, obsessive-compulsive). Knowledge of the core characteristics of these disorders allows psychiatrists and psychologists to recognize, diagnose and treat affected patients to help them receive the best possible care despite their chronic difficulties in interacting with physicians and health care system. Effective interpersonal management strategies exist for these patients. These strategies vary depending on the specific diagnosis and include interventions such as the use of the specific communication styles, the establishment of clear boundaries, limit settings on the patients' behavior and use of medical resources and provision of reassurance when appropriated. Additionally, medication may be useful in treating specific symptoms in some patients.

Kjo thënie, e cila qetëson dhe iu jep shpresë jo pak personave të cilët shfaqen shqetësime të shëndetit mendor, duket shumë më e prekshme për ata pacientë të cilët vuajnë nga çrregullimet e personalitetit, si nozologji mjekësore dhe psikologjike.

Çrregullimet e personalitetit janë modele të instaluara, të pandryshueshme e të keqpërshtatuara gjatë adoleshencës dhe adultërisë së hershme. Çrregullime të tilla nuk diagnostikohen tek fëmijët.

Gjithsesi këto çrregullime i kanë fillesat e tyre në fëmijëri zhvillohen në periudhën e adoleshencës dhe marrin formën e çrregullimit në adultërinë e hershme.

Kushtet e izolimit, shkaktojnë një disfunkcion social të konsiderueshëm, shoqëruar me vështirësi në marrëdhëniet familjare e shoqërore. Modelet e sjelljeve të keqpërshtatura të kristalizuara përgjatë viteve si dhe perceptimet e gabuara, shoqërohen me shqetësime subjektive si dhe vështirësi në krijimin e

* Dërguar në Redaksi në Qershor 2007, miratuar për botim Dhjetor 2007.

Nga Qendra Spitalore e Burgjeve.

Adresa për letërkëmbim: Muslimaj F., Qendra Spitalore e Burgjeve.